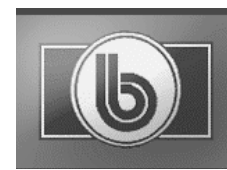

REPUBLIKA HRVATSKA

Hrvatsko Biološko Društvo 1885

ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ BIOLOGIJE 2009.

2. skupina
(8. razred)

Zaporka natjecatelja:

Broj mogućih bodova: 55

Broj postignutih bodova: _____

Postotak riješenosti testa: _____

Potpisi članova povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Napomena: Test se mora ispunjavati isključivo plavom ili crnom kemijskom olovkom

I. SKUPINA ZADATAKA

Od 5 ponuđenih odgovora samo je jedan točan. Zaokruži slovo samo ispred točnog odgovora. Svaki točan odgovor donosi 1 bod.

1. Liječnik ultrazvukom utvrđuje blizanačku trudnoću. Siguran je da se radi o jednojajčanim blizancima jer:

- a) imaju dvije posteljice
- b) imaju jednu posteljicu
- c) potpuno su isti
- d) nisu istog spola
- e) su jako sitni

1. pitanje	
1	

2. Najčvršći i najtvrdi organ u našem tijelu je kost. Kost ima posebnu građu, pa stoga nije jako teška. Koji dio koštanog tkiva djeluje na smanjenje težine kosti ?

- a) koštana srž
- b) hrskavica
- c) pokosnica
- d) koštane stanice
- e) spužvasto koštano tkivo

2. pitanje	
1	

3. Najčešća hormonska kontracepcijska sredstva sprječavaju :

- a) spolno prenosive bolesti
- b) ovulaciju
- c) poremećaj hormona u tijelu
- d) mjesečnicu
- e) prolaz spermija u jajovod

3. pitanje	
1	

4. Mitohondrijsku DNA nasljeđujemo samo od majke jer:

- a) samo jezgra spermija ulazi u jajnu stanicu
- b) jer je jajna stanica u tijelu žene
- c) jer spermiji prevaljuju dug put
- d) jer spermij ima X ili Y kromosom
- e) jer jajna stanica uvijek ima X kromosom

4. pitanje	
1	

5. Živa bića se razmnožavaju spolno i nespolno. Neki organizmi nespolno se razmnožavaju sporama, pa je spora nespolna stanica jer :

- a) se njome razmnožavaju gljive
- b) nema pričuvnu hranu
- c) ima $2n$ kromosoma (diploidni)
- d) je rasplodna stanica u carstvu biljaka
- e) nema razvijenu klicu

5. pitanje	
1	

6. Iz kariograma neke osobe NE možemo iščitati:

- a) trisomiju na 13 paru kromosoma
- b) boju kose i očiju
- c) spol čovjeka
- d) Downov sindrom
- e) broj kromosoma

6. pitanje	
1	

7. Tijekom vježbe vježbači mogu napraviti „špagu“ jer:

- a) zglobovi su im istrošeni
- b) kuk povezuje bedrenu kost s tijelom
- c) zglobovi su pomične veze među kostima
- d) bedrena je kost najveća u tijelu
- e) kuk je kuglasti zglob

7. pitanje	
1	

8. Slaven je prebolio dječju paralizu. Posljedica preležane bolesti je invalidnost, nemogućnost kretanja jer:

- a) bolest nije mogla biti spriječena cijepljenjem
- b) virus mu je oštetio osjetilna živčana vlakna
- c) virus mu je oštetio pokretačka živčana vlakna
- d) oštećeni su mu svi živci
- e) nema veze sa živčanim sustavom

8. pitanje	
1	

9. Na širenje i skupljanje zjenica utječe količina svjetlosti. Zjenice su raširene ako ima malo svjetlosti, a sužene ako ima puno svjetlosti. Koji dio živčanog sustava je zadužen za širenje zjenica?

- a) voljni živčani sustav
- b) produžena moždina
- c) simpatikus
- d) parasimpatikus
- e) simpatikus i parasimpatikus

9. pitanje	
1	

10. Hrskavična veza rebra i prsne kosti omogućava :

- a) čvrstoću tijela
- b) povezanost kosti trupa
- c) pravilno držanje tijela
- d) izdisaj i udisaj
- e) pokretljivost ramenog pojasa

10. pitanje	
1	

II. SKUPINA ZADATAKA

Od 5 ponuđenih odgovora 2 su točna. Zaokruži slova samo ispred točnih odgovora. Svaki točan odgovor donosi po 1 bod, tj. ukupno 2 boda po zadatku.

11. U kojem slučaju djevojčica može naslijediti hemofiliju:

- a) ako su oba roditelja bolesna
- b) ako majka ima hemofiliju, a otac je zdrav
- c) ako je majka nositelj, a otac zdrav
- d) ako je majka zdrava i nije nositelj, a otac bolestan
- e) ako je majka nositelj, a otac bolestan

11. pitanje	
2	

12. Ozljeda produžene moždine je smrtonosna jer :

- a) Građena je od sive tvari iznutra, a bijele tvari izvana
- b) upravlja životno važnim refleksima
- c) upravlja gutanjem i disanjem
- d) povezuje mozak i leđnu moždinu
- e) građena je od bijele tvari iznutra, a sive tvari izvana

12. pitanje	
2	

13. Novorođenčad ima mali kapacitet pluća, pa stoga pušenje u prostoru u kojem se ona nalazi može biti jako opasno jer:

- a) u prostoru se povećava koncentracija CO₂
- b) Zagušljivo je u prostoriji
- c) postaje jako toplo u prostoriji
- d) povećava se koncentracija CO
- e) osjeća se neugodan miris

13. pitanje	
2	

14. Anini roditelji imaju smeđe oči. Ana ima plave oči, a to je moguće jer:

- a) oba roditelja imaju samo dominantne gene
- b) jedan roditelj ima samo recesivne gene, a drugi roditelj samo dominantne gene
- c) od roditelja je naslijedila kombinaciju gena Aa
- d) oba roditelja imaju i dominantne i recesivne gene
- e) od oba roditelja je naslijedila recesivne gene

14. pitanje	
2	

15. Količina alkohola u krvi od 2,5 do 3,5 promila je teško pijano stanje, a prepoznamo ga po:

- a) dubokom nesvjesnom stanju
- b) potpuno suženoj svijesti
- c) otežanoj usklađenosti govora
- d) potpuno nerazumljivom govoru
- e) smanjenoj reakciji na podražaj

15. pitanje	
2	

16. Ozljede zglobova su :

- a) uganuće
- b) iščašenje
- c) istegnuće
- d) reumatski artritis
- e) osteoporoza

16. pitanje	
2	

17. Ivanovoj je baki dijagnosticiran rak kože. Ivana muči može li i njegova mama naslijediti rak kože.

- a) ne može - jer se mutacija dogodila u stanicama kože
- b) može - jer je rak mutacija
- c) ne može - jer se prenose samo mutacije spolnih kromosoma
- d) može - jer su mutacije nasljedne promjene
- e) ne može- jer se nasljeđuju samo mutacije nastale u spolnim stanicama.

17. pitanje	
2	

18. Vanjski prijelom kosti vrlo je opasan jer:

- a) može doći do teške infekcije rane
- b) teže je namjestiti kosti
- c) rastrgani su mišići i koža , pa postoji opasnost od iskrvarenja
- d) jako je bolno
- e) teško ga je imobilizirati

18. pitanje	
2	

19. Mali mozak je smješten u lubanji. Dobro funkcioniranje ovog dijela mozga važno je za:

- a) sužavanje zjenica
- b) hodanje artista po žici
- c) izradu nakita od fimo mase
- d) dobar sluh
- e) reflekse

19. pitanje	
2	

20. Vrste mišićnog tkiva su poprečnoprugasto, glatko i srčano. Jedna vrsta tkiva građena je od vretenastih stanica s jednom jezgrom. Koji su organi građeni od ovog tkiva?

- a) mišići jezika
- b) srčani mišić
- c) mokraćni mjehur
- d) krvne žile
- e) pluća

20. pitanje	
2	

III.SKUPINA ZADATAKA

Na crte pravilno razvrstaj slova ispred pripadajućih pojmova. Svi pojmovi s lijeve strane NE moraju se povezivati sa svim pojmovima na desnoj strani. Dva su pojma suvišna. Svaki točno povezani pojam donosi po 1 bod, tj. 5 bodova po zadatku.

21. Uz pojmove u desnom stupcu upiši odgovarajuća slova iz lijevog stupca.

- a) spora _____ ameba
- b) vegetativno razmnožavanje _____ hidra
- c) uzdužna dioba _____ muhara
- d) posteljica _____ zec
- e) dioba _____ afrička ljubica
- f) konjugacija
- g) pupanje

21. pitanje	
5	

22. Uz pojmove u desnom stupcu upiši odgovarajuća slova iz lijevog stupca.

a) kralježnica	___ kuglasti zglob
b) zdjelica	___ šavovi
c) lubanja	___ iver
d) bedrena kost	___ razlikuje muški i ženski kostur
e) kuk	___ dvostruko slovo S
f) koljeno	
g) mali prst	

22. pitanje	
5	

23. Uz pojmove u desnom stupcu upiši odgovarajuće slovo iz lijevog stupca.

a) sjemenovod	___ ovulacija
b) jajnik	___ mejoza
c) povezuje plod s posteljicom	___ 2n kromosoma
d) dioba u kojoj nastaju spolne stanice	___ pupčana vrpca
e) stanice bubrega	___ klimakterij
f) prestanak lučenja spolnih hormona	
g) izbacivanje jajne stanice u jajovod	

23. pitanje	
5	

24. Uz pojmove u desnom stupcu upiši odgovarajuće slovo iz lijevog stupca.

a) promjene ponašanja zbog poremećenog prijenosa signala između živčanih stanica

___ epilepsija

24. pitanje	
-------------	--

5	
---	--

b) grčenje mišića koje uzrokuje virus iz sline bolesne životinje

___ meningitis

c) pucanje krvnih žilica i izlivanje krvi u mozak

___ moždana kap

d) virusna ili bakterijska upala moždanih ovojnica

___ bjesnoća

e) nagli gubitak svijesti i grčenje mišića

___ shizofrenija

f) nervoza, nestrpljivost, nerazumijevanje

g) virusno oboljenje pokretačkih živčanih vlakana

25. Uz pojmove u desnom stupcu upiši odgovarajuće slovo iz lijevog stupca.

a) ugradnja kalcija u kosti uz pomoć vitamina D

___ koštana srž

25. pitanje	
-------------	--

5	
---	--

b) količina mu se tijekom života smanjuje u kostima

___ osein

c) omogućava disanje

___ hrskavica

d) smanjuje trenje u zglobovima

___ kalcij fosfat

e) daje čvrstoću kostima i otapa se u kiselini

___ sunčeva svjetlost

f) leukemija se liječi transplatacijom

g) razvoj X nogu i kokošnjih prsa